

че истината е отдавна открита или дори че се съдържа въ Откровението и трѣбва само да бѣде научена и съобщена, прѣподадена (traddita) на младежта. Днесъ никой — освѣнъ нѣколцина католишки учени — не сподѣля подобенъ възгледъ; напротивъ, ако има едно всеобщо убѣждение въ научния свѣтъ, то е именно убѣждението, че истината не е открита, но че тя трѣбва тешърва да се открие и че това може да стане само посрѣдствомъ непрѣкъснатитѣ усилия на всички способни и подготвени за това, по начини и методи, каквито отдѣлниятъ суверененъ индивидуумъ намира за най-цѣлесъобразни. Великия прѣломъ, настаналъ въ науката, поточно: въ възгледитѣ за сжщинската природа на науката, — прѣломъ, извоюванъ отъ великитѣ мислители и учени на XVII и XVIII вѣкъ, но далъ своитѣ грандиозни резултати главно прѣзъ изтеклото XIX столѣтие, е ималъ за слѣдствие съвършеното напускане на старата рутина и замѣстването ѳ съ едно съвсѣмъ ново, освобождено отъ всички окови на авторитета, схващане на крайнитѣ цѣли на наукитѣ, — безъ да изключимъ дори и теологическитѣ. Именно, съ споменатото вече по-горѣ стремление: всѣки университетски прѣподавателъ да прѣподава своята наука не както други прѣди него сж я прѣподавали и разбирали, но както той — неповлиянъ отъ нищо друго, освѣнъ отъ законитѣ на логиката и отъ фактитѣ — мисли, че трѣбва да се разбира, възъ основа на собствено изучаване първоизточницитѣ на знанието въ дадена област. Само така схващанъ, университетътъ има днесъ смисълъ като особенъ родъ учебно заведение — заведение за висша наука —